

DL-PROIZVODNJA ELEKTRIČNE I OPTIČKE OPREME

UVOD

Gotovo da nema gospodarske djelatnosti u kojoj nije ugrađena i investicijska oprema i dijelovi koje proizvodi elektroindustrija. S obzirom da Hrvatska ima dugogodišnju tradiciju u proizvodnji raznovrsnih proizvoda elektroindustrije, uključujući i inženjering poslove po sistemu "ključ u ruke", veliki dio domaćih proizvoda instaliran je u mnogobrojnim proizvodnim postrojenjima, energetskim objektima, a već niz godina uspješno se izvozi i na inozemna tržišta.

Budući da je elektroindustrija već dulje vrijeme globalna industrija, proizvođači ove djelatnosti svjesni su da je za uspjeh na tržištu nužno imati vlastiti proizvod zasnovan na visokom udjelu vlastitog znanja i razvoju temeljenom na novim tehnologijama i inovacijama. Pojavljuje se sve više tvrtki koje osim izvoza proizvoda postaju i izvoznici vlastitog know-howa, tehnologije proizvodnje, te tako ostvaruju mogućnost samostalnog i konkurentskog nastupa na globalnom tržištu.

Glavna izvozna tržišta su zemlje EU-a, a i područja Afrike, Azije i Istočne Europe, pa i Amerike.

Dio proizvoda ove djelatnosti prema OECD-u spada u visoke tehnologije (računala, uredska oprema, elektronika-komunikacije) ili srednje-visoke tehnologije (električni strojevi i sl.) i postoje dobre mogućnosti razvoja i u svjetskim razmjerima, pri čemu valja napomenuti da su u pojedinim područjima proizvodi naših tvrtki na razini istih u razvijenim zemaljama. Proizvodnja elektroenergetske opreme, radiodifuznih i telekomunikacijskih uređaja, softverskih rješenja našla je svoje tržište u svijetu, a cijenjena kvaliteta osigurava budućnost proizvođačima ove opreme.

Brzi razvoj tehnologije, posebno informacijskih i komunikacijskih tehnologija, te njihova masovna primjena, odražava se i na sve ostale gospodarske djelatnosti (industriju, medicinu, promet, zabavu i dr.), a radikalno se mijenja i način projektiranja i proizvodnje. Zahtjevi tržišta i postojanje razvijene proizvodnje kvalitetnog proizvoda omogućava tvrtkama našeg područja ostvarivanje zapaženih izvoznih rezultata i stvaranje niza malih, tehnološki i znanjem visoko specijaliziranih tvrtki.

U Hrvatskoj postoji relativno visoko razvijena potreba i potražnja za informatičkom opremom, pa prodaja računala bilježi veliki porast, koji bi se i idućih godina trebao nastaviti. Primjetno je i uspješno nadmetanje velikih domaćih sastavljača računala s proizvođačima poznatih svjetskih marki na domaćem tržištu, a očekuje se i dalje porast prodaje i pojava novih tvrtki na ovom području.

DL- Proizvodnja električne i optičke opreme na području Komore Zagreb
(Grada Zagreba i Zagrebačke županije)

U prerađivačkoj industriji područja HGK-Komore Zagreb (Grada Zagreba i Zagrebačke županije) ova djelatnost predstavlja više od 19% (granska struktura), zapošljava 12.140 djelatnika, ostvaruje oko 85% ukupnog prihoda, kao i dobiti ove djelatnosti za Republiku Hrvatsku, a to istodobno predstavlja oko 17% ukupnog prihoda cijele prerađivačke industrije područja Komore Zagreb.

Prema broju tvrtki (634) Proizvodnja električne i optičke opreme s područja Komore Zagreb sudjeluje s više od 55% u ovoj djelatnosti na razini Hrvatske. Iako je većina malih tvrtki (više od 90%), velike su tvrtke zapošljavale najveći broj djelatnika i ostvarile 75% ukupnog prihoda.

(000 kuna)

KOMORA ZAGREB - 2003.		BROJ TVRTKI	BROJ ZAPOS.	UKUPNI PRIHOD	DOBIT prije oporezivanja
	UKUPNO	25.919	351.442	249.352.569	13.147.139
D	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	3.948	83.575	55.977.404	3.293.084
DL	PROIZV.ELEKTRIČNE I OPTIČKE OPREME	634	12.140	9.716.064	624.554
DL30	Proizv.uredskih strojeva i računala	191	1.351	2.231.852	127.963
DL31	Proizv.električnih strojeva i aparata	204	7.908	4.937.898	233.073
DL32	Proizv.RTV i komunikacijskih aparata i opreme	90	1.868	2.139.069	239.697
DL33	Proizv.medicalnih, preciznih, optičkih aparata, satova	149	1.040	407.244	23.822

(izvor podataka FINA)

Tvrtke s područja Komore Zagreb ostvarile su u 2003. godini 347 milijuna USD izvoza, što je predstavljalo oko 58% izvoza Pr.električne i optičke opreme Hrvatske, odnosno oko 20% izvoza prerađivačke industrije Komore Zagreb.

Oko 70% izvoza te djelatnosti ostvaruju tvrtke u DL31-Proizvodnji električnih strojeva i aparata, koje ujedno predstavljaju i 51% uvoza te djelatnosti područja Komore Zagreb.

(000 USD, tekući tečaj)
organizacijsko načelo

Naziv	IZVOZ 2003.			
	GRAD ZAGREB	ZAGREBAČKA ŽUP.	KOMORA ZGB	RH
UKUPNO	2.013.416	148.064	2.161.480	6.164.187
D PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	1.595.657	117.789	1.713.446	5.246.659
DL PROIZV.ELEKTRIČNE I OPTIČKE OPREME	345.092	1.391	346.483	594.470
DL30 PROIZV. UREDSKIH STROJEVA I RAČUNALA	22.026	475	22.501	26.247
DL31 PROIZV.ELEKTRIČNIH STROJEVA I APARATA	238.468	704	239.172	287.695
DL32 PROIZV. RTV I KOMUNIKACIJSKIH APARATA I OPREME	82.834	120	82.954	275.563
DL33 PROIZV. MED., PRECIZNIH, OPT.INSTRUM. I SATOVA	1.761	92	1.853	4.965

(izvor podataka DZS)

Oko 20% uvoza prerađivačke industrije Komore Zagreb ostvarile su tvrtke u DL-Proizvodnji električne i optičke opreme, no djelomično je razlog i to što Hrvatska nema sirovina i osnovnih komponenata potrebnih elektroindustriji. Ona je orijentirana na uvoz limova, obojenih metala, čelika, specijalnih mehaničkih dijelova, elektroničkih komponenata, dijelova informatičke opreme i sl.

(000 USD, tekući tečaj)
organizacijsko načelo

Naziv	UVOZ 2003.			
	GRAD ZAGREB	ZAGREBAČKA ŽUP.	KOMORA ZGB	RH
U K U P N O	7.729.183	925.937	8.655.120	14.198.916
PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	2.686.480	157.663	2.844.143	5.690.250
PROIZV.ELEKTRIČNE I OPTIČKE OPREME	564.229	8.581	572.810	902.218
PROIZV. UREDSKIH STROJEVA I RAČUNALA	167.758	5.793	173.551	181.640
PROIZV.ELEKTRIČNIH STROJEVA I APARATA	289.807	1.835	291.642	364.644
PROIZV. RTV I KOMUNIKACIJSKIH APARATA I OPREME	92.253	766	93.019	333.484
PROIZV. MED., PRECIZNIH, OPT.INSTRUM. I SATOVA	14.411	187	14.598	22.450

(izvor podataka DZS)

Od 14 djelatnosti prerađivačke industrije na području Komore Zagreb, DL-Proizvodnja električne i optičke opreme je po ostvarenom izvozu treće (s udjelom većim od 20%), a po uvozu drugo industrijsko područje (udjel 20%).

Pojedine tvrtke u Proizvodnji električne i optičke opreme imaju same veći izvoz od cijelih djelatnosti Prerađivačke industrije na području Komore Zagreb, što govori o potrebama, ali i mogućnostima ove djelatnosti.

Kao primjer uspješnosti možemo istaknuti, primjerice, Končareve transformatore koji su na svjetskom tržištu transformatora sudjelovali s 1% (1996.), Ericsson Nikolu Teslu sa sudjelovanjem od 1% na svjetskom tržištu javnih komunikacijskih sustava, oboje s trendom daljnjeg porasta, kao i RIZ-Odašiljače koji za određene vrste odašiljača "nose" čak 10% svjetskog tržišta.

Budući da je najveći interes stranaca za ulaganja iskazan na području telekomunikacija i elektroenergetske opreme, neka od najvećih ulaganja u prerađivačku industriju ostvorena su baš u elektroindustriji (Ericsson, Siemens, E.G.O. i drugi).

Najznačajnije tvrtke s područja Komore Zagreb u djelatnosti DL u 2003.: Ericsson Nikola Tesla (DL32), Siemens (DL31), M-SAN Grupa (DL30), Elektro-Kontakt (DL31), Elka (DL31), Končar-Energetski transformatori (DL31), Končar-Distributivni i specijalni transformatori (DL31), Mobis Electronic (DL32), Megatrend (DL30), Eurocable Group (DL31) i dr.

Najveći izvoznici u 2003.: Ericsson Nikola Tesla, Elektro-Kontakt, Končar-Energetski transformatori, Siemens, Volex, Elka, Končar-Distributivni i specijalni transformatori, M-SAN grupa, Eurocable Group, Končar-Generatori i motori.